

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Chirchiq ishlari bo'yicha prorektor

D.B. Axmadjanov

2024 yil “ ”

BOLALAR PSIXOLOGIYASI VA PSIXODIAGNOSTIKASI
FANI BO‘YICHA
SILLABUS

(Ta’lim shakli: kunduzgi 1-bosqich)

Bilim sohasi:	100000-Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000-Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110200-Maktabgacha ta’lim

Chirchiq – 2024 y

FAN SILLABUSI

O'quv yili:	2024/2025		
Fan nomi:	Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostika		
Fan turi:	Majburiy		
Fan kodi:	BPsPD1210		
Yil:	3		
Ta'lim shakli:	Kunduzgi		
Ta'lim turi	Bakalavriat		
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	Jami	1-semestr	2-semestr
	150	—	150
Ma'ruza	30	—	30
Amaliy mashg'ulotlar	—	—	—
Laboratoriya mashg'ulotlari	—	—	—
Seminar	30	—	30
Mustaqil ta'lim	90	—	90
Kredit miqdori:	5	—	5
Baholash shakli:	O.N 1	—	yo'zma
	Yakuniy nazorat	—	og'zaki
Fan uchun mas'ul kafedra:	Maktabgacha ta'lim pedagogikasi		

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif (lar):	T.L.Xurvalieva
E-mail:	mutalova_dil@mail.ru
Telefon raqami	(97) 4903475
Tashkilot:	Chirchiq davlat pedagogika universiteti, "Maktabgacha ta'lim pedagogikasi" kafedrası
Taqrizchilar:	Z.S.Teshabayeva - CHDPU, "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası, v.b dosenti p.f.f.d (PhD). G.Gaynazarova - Nizomiy nomidagi TDPU Maktabgacha ta'lim pedagogikasi va psixologiyasi kafedrası dotsenti.

1.Fan maqsadi (FM)	
FM1	“Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostika” fani bo‘lajak tarbiyachilarni ta’lim tarbiya qonuniyatlari bilan yaqindan tanishtirish. Shuningdek, maktabgacha ta’limda qo‘yilgan talablari, tamoyillari, mazmuni va tarbiyachining pedagogik kasbiy kompetitligini, shakllantirish asoslarini o‘rgatadi.

2.Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar	
1.	Pedagogika
2.	Etika

3. Ta’lim natijalari (TN)	
	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	Bolalar bilan ishlashni rejalashtirish; adabiyotlardan foydalanish; mujassamlashgan, noan’anaviy va integratsiyalashgan faoliyat olib boradi;
TN2	Fanni amaliyot bilan bog‘lash; bolajonlarga markaz faoliyatlarida va tashqarida yakkama-yakka yondosha oladi;
TN3	Ta’lim jarayonida mutaxassislik bo‘yicha mahorat ,tashkiliy metodik malaka,bolalarni jonajon yurtimizni sevish,asrab avaylash ruhida tarbiyalash jarayonida bilimlarni amalda tadbiq qila bilish qobiliyatini rivojlantirish;
TN4	Bo‘lajak tarbiyachi oldiga qo‘yiladigan maqsad va vazifalar O‘zbekiston istiqboli uchun barkamol, etuk, sog‘lom avlodni tarbiyalashning dastlabki bosqichi;
	<i>Ko‘nikmalar jihatidan:</i>
TN5	maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasining mazmuni,o‘ziga xos xususiyatlari,ta’lim tarbiyavuy jarayonini topishi, hamda kasbiga bo‘lgan munosabatni tarbiyalash. Tarbiyachining kasbiy xususiyati va unga qo‘yilgan talablar;
TN6	O‘qitish jarayonida mutaxassislik bo‘yicha mahorat, tashkiliy metodik malaka, bolalarni jonajon yurtimizni sevish, asrab avaylash ruhida tarbiyalash jarayonida bilimlarni amalda tadbiq qila bilish qobiliyatini hamda ta’lim-tarbiya jarayonidagi ahamiyati to‘g‘risida ma’lumotlar berish.
TN7	Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida tashkil etiladigan tarbiya turlari va ularning shaxs kamolotiga ta’siri. Maktabgacha ta’limda tarbiya berish usullari va vositalarini bilish

4.Fan mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza (M)		Soat
2-yarim yillik		
M1	Bolalarda diqqatning rivojlanishi.	2
M2	Bolalarda xotiraning rivojlanishi.	2
M3	Bolalarda tafakkur rivojlanishi.	2
M4	Bolalarda nutqning rivojlanishi.	
M5	Bolalarda xayolning rivojlanishi.	2
M6	Maktabgacha yoshdagi bolalari shaxsining shakllanishi	2
M7	Maktabgacha ta'lim tashkilotining katta va tayyorlov guruh bolalari shaxsining shakllanishi (5-7 yosh).	2
M8	Psixodiagnostika fanining predmeti va vazifalari.	2
M9	Psixodiagnostik tadqiqotlar bolaning psixik rivojlanish darajasini aniqlovchi omil sifatida.	2
M10	Psixodiagnostika fanining ijtimoiy madaniy aspektlari.	2
M11	Psixodiagnostikaning asosiy tamoyillari.	2
M12	Psixodiagnostika metodlari va ulardan foydalanish.	2
M13	Bolalarni maktabdagi ta'lim jarayoniga psixik jihatdan tayyorlash.	2
M14	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar mehnat faoliyatining xususiyatlari	2
M15	Bolalarning asosiy faoliyatlari, vazifasi va ijtimoiy burchi.	2
Jami		30

Mashg'ulotlar shakli: Seminar (S)

2-yarim yillik		
S1	Bolalar psixologiyasi o'quv fani sifatida.	2
S2	Bolalar psixologiyasi fanining predmeti,vazifasi va tadqiqot metodlari	2
S3	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalar rivojlanishi va faoliyatining psixologik tavsifi.	2
S4	Psixik taraqqiyot	2
S5	Yosh bosqichlari va yosh inqirozlari	2
S6	Go'daklik davri inson hayotidagi organik ehtiyojlar.	2
S7	1-3 yoshli bolalarning aqliy rivojlanishi.	2
S8	Ilk bolalik davrida nutqning rivojlanishi	2
S9	Ilk bolalik davrida shaxsning rivojlanishi	2
S10	Maktabgacha yoshdagi bolalarda ta'limiy faoliyat.	2
S11	3-7 yosh davrida bolalar asosiy faoliyat turlari	2
S12	Mehnat faoliyatining bola ruhiy rivojlanishiga ta'siri.	2
S13	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar mehnat faoliyatining xususiyatlari	2
S14	Bolalarda sezgini rivojlantiruvchi o'yinlar.	2
S15	Bolalarda idrokning rivojlantiruvchi o'yinlar.	2

5. Mustaqil ta'lim (MT)

MT1	Maktabgacha yoshdagi bolalarda idrok tushunchasi.	6
MT2	Shaxsni idrok etish uning hayoti va amaliy faoliyatining zaruriy sharti va shartidir.	6
MT3	Idrok tashqi olamning bevosita, hissiy-obyektiv in'ikosidir.	6
MT4	Maktabgacha yoshdagi bolalar tomonidan ertakni idrok etishni eksperimental o'rganish	6
MT5	Bola diqqatini ko'lam va barqarorlashtirish	6
MT6	Xayolning individual xususiyatlari va rivojlanishi	6
MT7	Psixologiya fanida eksperiment o'tkazishning qonunlari, tartibi va tamoyillari.	6
MT8	Psixodiagnostika metodlari va ulardan foydalanish yo'llari	6
MT9	Bolalarni maktab ta'limiga psixik jihatdan tayyorlash metodikasi.	6
MT10	Kerne Yerasik metodikasi va uni qo'llash.	6
MT11	Psixidagnostikaning fanining rivojlanish tarixiga oid nazariyalar tahlili	6
MT12	Psixodiagnostik metodikalar klassifikatsiyasi va undan foydalanish.	6
MT13	Psixodiagnostika metodlar asosida bolalar xarakterini aniqlash.	6
MT14	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini aniqlash metodlari	6
MT15	Psixodiagnostik metodlar orqali bolalarning psixik rivojlanishini aniqlash yo'llari	6
Jami		90

6. Kurs ishi mavzulari

O'quv rejada kurs ishi rejalashtirilmagan

7. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

Ma'ruzalar - interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

Seminar mashg'ulotlarda - mavzularga oid seminar topshirish, izlanish amallari bajariladi.

Mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:

- esse – dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlarda yozma bayon qilish;
- dokladlar tayyorlash;
- konspekt yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va guruhli o'quv loyihasi;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- mavzuli portfoliolar tuzish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;

- manbaalar bilan ishlash;
 - multimediali taqdimotlar yaratish;
 - darslarning metodik ishlanmalarini tayyorlash;
 - darsdan tashqari mashg'ulotlar ishlanmalarini tayyorlash;
- ta'lim yo'nalishi(mutaxassislik)ning xususiyatidan kelib chiqqan holda mustaqil ishlarning boshqa turlaridan foydalanish mumkin.

8. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, ijod qilish va joriy, oraliq nazorat shakllarida yozma yoki og'zaki berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha testlarni topshirish.

9. Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish mezonlari

Talabalarning ta'lim natijalari 100 ballik reyting tizimida baholanadi. Talabalar tomonidan ta'lim natijalari buyicha ballarni konvertatsiya qilish YeCTS (European Credit Transfer System) tizimi asosida amalga oshiriladi.

Ta'lim natijalarini baholash uchun ballar quyidagi tartibda belgilanadi:

Oraliq nazorat			Yakuniy nazorat	
Oraliq nazorat vaqtida javob berganligi uchun – oraliq nazorat bahosi (ONB); Mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarganligi uchun – mustqil ishni baholash (MIB); Talabaning amaliy, seminar, laboratoriya mashg‘ulotlari va mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarishi, shuningdek uning ushbu mashg‘ulotlardagi faolligi fan o‘qituvchisi tomonidan baholab boriladi. Talabani oraliq nazorat turi bo‘yicha baholashda, uning o‘quv mashg‘ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.			Yakuniy nazorat vaqtida javob berganligi uchun – yakuniy nazorat bahosi (YNB)	
Oraliq nazoratning maksimal bali 5 baho: $\Sigma ON = ONB + MIB$			Yakuniy nazoratning maksimal bali(YNB) 5 baho	
$\Sigma ON \geq 3$ baho bo‘lgan talaba yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi. Modul(fan)dan o‘zlashtirish ko‘rsatkichi(O‘K): $\Sigma O‘K = YNB$ $\Sigma O‘K \geq 3$ baho bo‘lganda modul(fan) o‘zlashtirilgan hisoblanadi.				
Talabalarning ta’lim natijalarini baholash mezonlari:				
“5”	4,5 – 5	“A”	90 — 100	A’lo
“4”	3,5 – 4,49	“B+”	80 — 89,9	Yaxshi
		“B”	70 – 79,9	

“3”	3 – 3,49	“C+”	65 — 69,9	Qoniqarli
		“C”	60 — 64,9	
“2”	0 – 2,99	“F”	0 — 59,9	Qoniqarsiz

Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar	
1.	“Ilk qadam” Davlat o‘quv dasturi. Toshkent. O‘zRXTB. MMXQTMORO‘MM. 2018 yil.
2.	Jalilova S.M. Aripova “Maktabgasha yoshdagi bolalar psixologiyasi.” T.:”Faylasuflar nashriyoti”,2013.
3.	М.Г.Давлетшин, Ш.Дўстмухаммедов ва бошқ. Ёш давлари ва педагогик психология. Ўқув қўлланма -Т.: 2004-129 б.
4.	Nishonova Z.T., Alimova G.K . Bolalar psixologiyasi va psixodagnostikasi T.: TDPU 2017
5.	Do‘stmuhamedova SH.A., Nishonova Z.T va boshqalar. Yosh davrlari va pedagogik psixologiya. T.: Fan va texnologiyalar 2013
Qo‘shimcha adabiyotlar	
1.	Sh.M. Mirziyoyev Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. —T.: “O‘zbekiston”. — 2017- 102b.
2.	Sh.M. Mirziyoyev “Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz”. — T.: “O‘zbekiston”, 2017. — 488 b. . _
3.	Sh.M.Mirziyoyev 2017-2021 yillarda maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish chora tadbirlari to’g’risida”gi qarori T.2016 y 29-dekabr
4.	Е.Ғозийев «Психология» Т. Ўқитувҳи 1994 й.
5.	Е.Ғозийев «Тафаккур психологияси». Т. 1991 й.
6.	М.Г.ДавлетшинМ.Г. «Замонавий мактаб ўқувчисининг психологияси» Т. 1999 й.
7.	Ж.Искандаров, Н.Салайева Ж. «Ёш ва педагогис психология» фанидан маъруза матн У.2001 й.
8.	М.Г.Давлетши, А.Г.Ковалёв, Б.А.Крутенский А.Г. Ковалёв. «Қобилият ва уни диагностикаси» Т.1997 й.
9.	Ёш психологияси ва педагогик психологиядан практикум». А.И. Щербаков тахририда. Т. 1991 й.
Internet saytlar	
1.	www.gov.uz - O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali
2.	www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi

3.	www.ziyonet.uz – O‘zbekiston Respublikasi axborot ta’lim tarmog‘i
4.	www.edu.uz - O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi rasmiy veb sayti
5.	www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O‘z.MK)
6.	www.ziyonet.uz - Ziyonet axborot-ta’lim resurslari portali
7.	www.cspu.uz – Chirchiq davlat pedagogika universiteti veb sayti

Mazkur Sillabus “Maktabgacha ta’lim metodikasi” kafedrasining 2024-yil 24-08 dagi 1 -sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

Mazkur Sillabus “Maktabgacha ta’lim” fakultetining 2024-yil 28-08 dagi 1 -sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan

Mazkur Sillabus Chirchiq davlat pedagogika universiteti Kengashining 2024 yil 29-08 dagi 1 -sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i

M.Boltayev

Fakultet dekani

K.M.Ibadullayev

Kafedra mudiri

L.K.Narimbayeva

Tuzuvchi

T.L.Xurvalieva